

Samlet vurdering av byggenes funksjonalitet som skole

Tilstandsrapporter

Kap 5 i kunnskapsgrunnlaget tar for seg tilstanden på skolebygg i Hamar. Det vises til tidligere utarbeidet tilstandsrapport, behandlet i kommunestyret 27.05.2020 – sak 20/2798.

Den byggetekniske tilstanden ble vurdert slik:

- Tre av fire bygg ved Storhamar skole bør erstattes.
- Paviljong ved Rollsløkken skole vurderes erstattet.
- Børstad og Presterud vurdert som mindre god.
- For øvrig er tilstanden til skolebyggene gjennomført god.

Det ble ikke gjort vurdering av byggenes egnethet som skolebygg.

Uteområder

Kap 6 i kunnskapsgrunnlaget tar for seg uteområdene.

Skolenes utearealer er vurdert ut fra kriteriene:

- Naturområder i skolegården eller i umiddelbar nærhet
- God tilgang til fysiske elementer, som f.eks. lekeapparater, variasjon i underlag og terreng.
- Variasjon i utforming, som mange små nisjer.

Samlet vurdering med følgende kategorier:

Samlet vurdering av skolens uteområde	Under arbeid/ nylig oppgradert	Ikke behov for oppgradering	Behov for oppgradering/ vedlikehold	Omfattende behov for oppgradering
Ajer	x			
Børstad			x	
Ener			x	
Greveløkka	x			
Ingeberg				x
Lovisenberg			x	
Lunden	x			
Ridabu				x
Rollsløkken	x			
Solvang			x	
Storhamar				x
Prestrud			x	

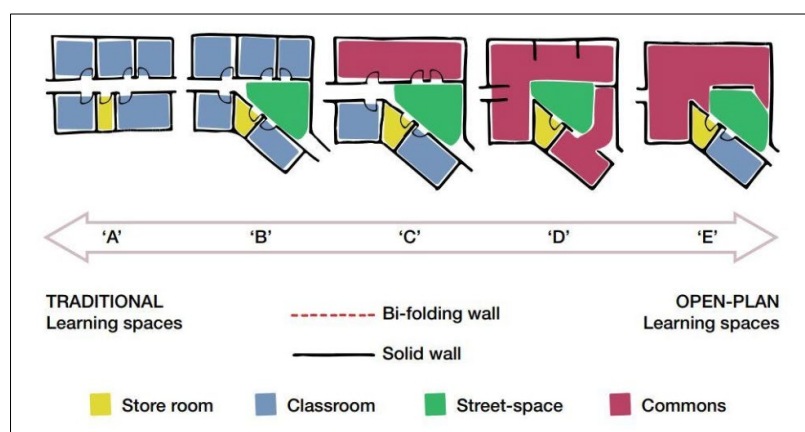
Som tabellen viser har Ingeberg, Ridabu og Storhamar barneskoler omfattende behov for oppgradering av hele uteområdet. Lovisenberg, Solvang, Prestrud barneskoler har behov for vedlikehold og eventuelt nye lekeapparater. Det samme gjelder Børstad og Ener ungdomsskoler. De øvrige skolens uteområder tilfredsstiller kriteriene for gode uteområder.

Læringsmiljø

Kap 7 i kunnskapsgrunnlaget omhandler det fysiske læringsmiljøet i skolene som er regulert av opplæringslovens kap.9; Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Skolene skal planlegges, bygges og driftes ut fra hensynet til elevenes trygghet, helse, trivsel og læring. Utformingen av det fysiske læringsmiljøet må derfor være en sentral del av den totale vurderingen både ved nybygg og utbedring av eksisterende skolebygg.

Forskning viser at dybdelæring er nødvendig for at elevene skal rustes til en fremtid med hyppige endringer og økende tilgang på informasjon. Forskningsmiljøer (Dovey og Fisher, 2014) har derfor vist interesse for planlegging av det fysiske læringsmiljøet. De har utviklet en typologi som differensierer miljøenes grad av åpenhet, fra åpenhet til mer tradisjonelle klasserom. Se figurene under.

Studien viser at åpne, fleksible læringsarealer gir flere muligheter for utvikling av nødvendig kompetanse, enn mulighetene tradisjonelle klasserom gir. Skoler med stor andel læringsmiljø av «Type D», rapporterte høyere score på dybdelæring enn skoler med andre typer fysisk læringsmiljø. Variert bruk av møbler, f.eks. bord og stoler med varierte høyder, krakker, kafékroker, soner med lesekreker og myke modulmøbler, forsterker mulighetene for varierte aktiviteter gjennom å skape ulike soner for ulike arbeidsformer. Dette utvikler kommunikativ kompetanse, deltakelse, samarbeid og samhandling på tvers av fag både individuelt og i grupper.

Vurdering av læringsmiljø:

Ser vi på det fysiske læringsmiljøet i Hamarskolen beskrevet ut fra Dovey og Fisher (2014) sin typologi ser det slik ut:

- Børstad ungdomsskole, Ingeberg, Ridabu, Rollsløkken, Solvang og Storhamar barneskoler har tradisjonelle klasserom, dvs. kategori «A»; Læringsmiljøene i disse skolene er lite fleksible med hensyn til variert undervisning.
- Prestrud og Lovisenberg barneskoler har fysiske læringsmiljø som er noe mer fleksible, dvs kategori «B». Flexibiliteten er imidlertid avhengig av at det er færre elever i skolene enn det de har kapasitet til.
- Ajer og Ener ungdomsskoler samt Greveløkka og Lunden barneskoler er nylig rehabilitert og nybygd og er dermed i kategorien «C skoler» med fleksible løsninger som muliggjør varierte aktiviteter i undervisningen. Ingen Hamarskoler kommer innunder kategori «D eller E».

Funnene viser kun til ytre rammer for det fysiske læringsmiljøet. For en bedre beskrivelse av fleksibiliteten i Hamarskolen er det også gjennomført undersøkelser ut fra kriterier benyttet i en finsk studie (Duthilleul m.fl., 2018). Funnene fra denne undersøkelsen viser at skolene Børstad, Ingeberg, Ridabu, Rollsløkken, Solvang og Storhamar har liten grad fleksibilitet idet fysiske

læringsmiljøet. Disse skolene ble også kategorisert som A-skoler. Skolene Ajer, Ener, Greveløkka, Lunden og Presterud er mer fleksible, smidige og tilpasningsdyktige i sin utforming.

Vurdering av byggenes funksjonalitet som skole

Gjennom å sammenstille funn fra undersøkelsene for byggeteknisk standard, undersøkelser for uteområder samt det fysiske læringsmiljøet får vi en samlet score på dagens skolebygg i Hamar og derigjennom byggenes totale funksjonalitet som skole.

Byggene er rangert i en poengskala fra 0-3. Grønne felt er de med best samlet score fra undersøkelsene og gir 3 poeng. Gule felt er middels samlet score fra undersøkelsene og gir 2 poeng. Røde felt har dårligst samlet score fra undersøkelsene og gir 1 poeng.

Poeng fra 1-3 er vurdert som «ikke egnet», 4- 6 er vurdert som «middels», 7-9 er vurdert som «egnet».

SKOLE	BYGGETEKNISK STANDARD	UTEOMRÅDE	FYSISK LÆRINGSMILJØ	POENG	VURDERING
AJER	God	Tilfredsstillende kriteriene for gode uteområder.	«C»: fleksibelt læringsmiljø, smidige og tilpasningsdyktige.	9	Svært godt egnet.
BØRSTAD	Mindre god	Behov for vedlikehold og eventuelt nye lekeapparater.	«A»: Lite fleksibelt læringsmiljø.	5	Mindre godt egnet.
ENER	God	Behov for vedlikehold og eventuelt nye lekeapparater.	«C»: fleksibelt læringsmiljø, smidige og tilpasningsdyktige.	8	Meget godt egnet.
GREVELØKKA	God	Tilfredsstillende kriteriene for gode uteområder.	«C»: fleksibelt læringsmiljø, smidige og tilpasningsdyktige.	9	Svært godt egnet.
INGEBERG	God	Omfattende behov for oppgradering av hele uteområdet.	«A»: Lite fleksibelt læringsmiljø.	5	Mindre godt egnet.
LOVISENBERG	God	Behov for vedlikehold og eventuelt nye lekeapparater.	«B»: Noe mer fleksibelt læringsmiljø.	7	Godt egnet.
LUNDEN	God	Tilfredsstillende kriteriene for gode uteområder.	«C»: fleksibelt læringsmiljø, smidige og tilpasningsdyktige.	9	Svært godt egnet.
PRESTERUD	Mindre god	Behov for vedlikehold og eventuelt nye lekeapparater.	«B»: Noe mer fleksibelt læringsmiljø.	6	Middels godt egnet.
RIDABU	God	Omfattende behov for oppgradering av hele uteområdet.	«A»: Lite fleksibelt læringsmiljø.	5	Mindre godt egnet.
ROLLSLØKKEN	Mindre god. Paviljong vurderes erstattet.	Tilfredsstillende kriteriene for godt uteområder, men størrelsen på uteområdet er lite i	«A»: Lite fleksibelt læringsmiljø.	5	Mindre godt egnet.

		forhold til dagens krav.			
SOLVANG	God	Behov for vedlikehold og eventuelt nye lekeapparater.	«A»: Lite fleksibelt læringsmiljø.	6	Middels godt egnet.
STORHAMAR	Mindre god. Tre av fire bygg bør erstattes.	Omfattende behov for oppgradering av hele uteområdet.	«A»: Lite fleksibelt læringsmiljø.	3	Ikke egnet.

Oppsummering:

Tabellen viser at Storhamar barneskole klart kommer dårligst ut med en samlet lav score. Paviljong ved Rollsløkken barneskole er også foreslått erstattet. Uteområdene ved Storhamar, Ridabu og Ingeberg er i behov av omfattende oppgradering. Uteområdet ved Rollsløkken er for lite i størrelse etter dagens krav.

Byggene ved Ingeberg, Presterud, Ridabu, Solvang og Rollsløkken skårer middels til mindre godt. Lovisenberg, Greveløkka og Lunden får alle et skår innenfor kategoriene godt til svært godt egnet. Av de tre ungdomsskolene er det Børstad som kommer dårligst ut med en score på mindre godt egnet. Ener og Ajer har en høy score som meget godt og svært godt egnet.

Samlet vurdering av byggenes funksjonalitet som skole

Ved å sammenstille komiteens 12 alternativer med vurderingen/ det samlede score av byggenes funksjonalitet som skole, ser den samlede analysen slik ut:

	Sted	Alternativer	Tolkning	Vurdering av alternativene ut ifra byggenes funksjonalitet som skole og fysisk læringsmiljø
1	0	Beholde dagens skolestruktur, og rehabilitere skolebygg med dårlig bygningsmessig standard	Beholde dagens skolestruktur, og rehabilitere skolebygg med dårlig bygningsmessig standard	Alternativet får samlet en svært lav score som «rød». Storhamar barneskole er vurdert som «ikke egnet» med laveste score. Dette indikerer at skolebyggene kvalifiserer til nybygg/ totalreovering – alternativt en nedleggelse. Ut over den byggetekniske standarden er det omfattende behov for oppgradering av uteområde samt et lite fleksibelt læringsmiljø. Likeledes er paviljong ved Rollsløkken foreslått erstattet. Børstad, Ingeberg, Ridabu og Rollsløkken skoler har samlet lave score som «mindre godt egnet» både på grunn av byggeteknisk standard, uteområde og et lite fleksibelt læringsmiljø. Alternativet vil ikke bedre det fysiske læringsmiljøet ved skolene.
2	Sentrum	Legge ned Storhamar, rehabilitere øvrige skoler etter behov	4 skoler: Nedleggelse av Storhamar. Fordel elever på Greveløkka, Prestrud, Rollsløkkka og Solvang.	Alternativet har fått en samlet vurdering som «lys grønn» da det samsvarer med vurderingen av lav score på Storhamar, som kan tale for en nedleggelse. Greveløkka er vurdert som «svært godt egnet» med et læringsmiljø i klasse C, dvs. fleksibelt og tilpasningsdyktig. Her er det ikke behov for oppgraderinger. Presterud har en samlet score som «middels godt egnet, men læringsmiljøet er

				vurdert som B: dvs. et noe mer fleksibelt læringsmiljø. Rehabilitering vil kunne øke fleksibiliteten og bedre læringsmiljøet. Solvang scorer som «middel godt egnet» med et lite fleksibelt læringsmiljø og med oppgraderingsbehov av uteområdene. Skolen vil være mindre egnet til å ta imot flere elever uten et større renoveringsarbeid/ utvidelse, noe som trekker ned på den samlede vurderingen.
3	Sentrum	Legge ned Solvang skole og utvide og rehabiliterer Rollsløkken skole, samt rehabiliterer Storhamar og Prestrud etter behov	4 skoler: Nedleggelse av Solvang. Flytte elever til Rollsløkka	Alternativet har samlet fått en lyse rød vurdering da Storhamar skolens svært lave score som «ikke egnet» ikke taler for en renovering av byggene. Nedleggelse av Solvang gir en noe positiv konsekvens for læringsmiljøet. Overflytting til Rollsløkken vil innebære behov for nybygg av paviljong og et større renoveringsarbeid for å løfte læringsmiljøet fra klasse A til C. Rollsløkken har lite uteareal etter dagens krav. Evt benyttelse av nabotomta «Tigeren» trekker vurderingen opp ved en utvidelse. Rollsløkken har god ny gymsal.
4	Sentrum	Legge ned Storhamar og Solvang, rehabiliterer og utvide Rollsløkka inklusiv ny paviljong, og «Tigeren» uteområde rehabiliterer Prestrud etter behov	3 skoler: Nedleggelse Storhamar (fordeles på Prestrud og Greveløkka). Nedleggelse Solvang, flytt elever til Rollsløkka.	Ut ifra perspektivet «funksjonalitet som skole» vurderes alternativet samlet sett som det beste for sentrumsskolene. Dette begrunnes med Storhamar sitt svært lave score som «ikke egnet» som dermed taler for nedleggelse. Greveløkka vurderes som «svært godt egnet» med læringsmiljø C, dvs fleksibelt og tilpasningsdyktig. Skolen har ikke behov for oppgraderinger. Presterud scorer samlet som «middels godt egnet», men læringsmiljøet er likevel vurdert å være kategori B, dvs innehar et noe mer fleksibilitet. Gjennom en rehabilitering vil Presterud kunne utbedres og ytterligere øke læringsmiljøet. Det er viktig å påpeke at en nedleggelse av Solvang med overflytting til Rollsløkken vil innebære behov for nybygg av paviljong og et større renoveringsarbeid for å løfte læringsmiljøet fra A til C. Rollsløkken har i dag et godt, men lite uteområde. I dette alternativet får Rollsløkka et utvidet uteområdet der deler av Tigeren også innlemmes.
5	Sentrum 0 altern	Beholde dagens skole struktur i sentrum	Beholde dagens skolestruktur i sentrum, og rehabiliterer skolebygg med dårlig bygningsmessig standard	Alternativet får samlet en svært lav score som «rød», med hovedbegrunnelse i at byggene ved Storhamar skole samlet sett har score som «ikke egnet», dvs at byggene ikke kvalifiserer til renovering, men mer til en nedleggelse. Likeledes er paviljong ved Rollsløkken foreslått erstattet. Børstad og Rollsløkken har samlet lave score som «mindre godt egnet» både på grunn av byggeteknisk standard, uteområde og et lite fleksibelt læringsmiljø. Solvang har score som «middels godt egnet» med et lite fleksibelt læringsmiljø og med oppgraderingsbehov av uteområdene. Alternativet vil ikke bedre det fysiske læringsmiljøet ved skolene.

6	Øst for E6	Legge ned Lovisenberg, og rehabilitere Ridabu etter behov	3 skoler: Reb. Ridabu, Lunden, Ingeberg	Alternativet får en samlet vurdering som «lyse rød» da Ridabu skole scorer lavt som «mindre godt egnet». Skolen har et lite fleksibelt læringsmiljø og omfattende behov for oppgradering av uteområdet. Skolen har lite uteområde som en renovering ikke kan utbedre. En utvidelse av skolen for å kunne romme elever fra Lovisenberg vil bety ytterligere plassmangel. En renovering av skolen vil sannsynligvis ikke kunne bringe den samlede funksjonaliteten opp på et C -nivå.
7	Øst for E6	Legge ned Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse skolene med ny skole tomt 10/378 samt rehabilitere Ingeberg	3 skoler: Ny skole (10/378), Lunden, Ingeberg	Alternativet får en lysgrønn farge. Nedleggelse av Ridabu gir en positiv konsekvens for det fysiske læringsmiljøet da Ridabu scorer lavt som «mindre godt egnet» både med lite fleksibelt læringsmiljø og omfattende behov for oppgradering av uteområde/ lite uteområde. Dette taler for alternativet. Sett fra perspektivet «funksjonalitet som skole» taler det isolert sett ikke i retning av en nedleggelse av Lovisenberg. Skolens samlede læringsmiljø er vurdert som «godt egnet og skolens B standard tilsier et noe mer fleksibelt læringsmiljø. Rehabilitering av Ingeberg vil ikke i seg påvirke det fysiske læringsmiljøet ved skolen. Lunden skole er nybygd og er kategorisert som en C- skole med fleksibelt læringsmiljø og med gode uteområder. Skolen har ingen oppgraderingsbehov.
8	Øst for E6	Legge ned/ rive Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse skolene med en ny skole på Lovisenberg. Rehabiliter Ingeberg	3 skoler: Ny skole - Lovisenberg, Lunden, Ingeberg	Alternativet får en «lys grønn» vurdering. Lovisenberg har gode uteområder. Ingeberg skole har en «gul score» som «mindre egnet» pga behov for vedlikehold av uteområder og er en A- skole med lite fleksibelt læringsmiljø og har derfor behov for både renovering av uteområdet og innendørs læringsmiljø. Lunden skole er nybygd og er kategorisert som en C- skole med fleksibelt læringsmiljø og med gode uteområder. Skolen har ingen oppgraderingsbehov
9	Øst for E6 0 alt	Beholde dagens skole struktur øst for E6	Beholde dagens skolestruktur øst for E6, og rehabilitere skolebygg med dårlig bygningsmessig standard	Alternativet får en «lyse rød» vurdering da Ridabu skole er vurdert som «mindre egnet» med et lite fleksibelt læringsmiljø og omfattende oppgraderingsbehov av utearealer. Skolen har plassmangler som en evt renovering ikke kan utbedre. For Lovisenberg vil alternativet isolert sett være et greit alternativ da skolen er kategorisert som en B- skole, dvs at læringsmiljøet er noe mer fleksibelt. Lovisenberg har gode uteområder, men med behov for vedlikehold. Ingeberg skole har behov for både renovering av uteområdet og innendørs læringsmiljø. Alternativet vil ikke bedre det fysiske læringsmiljøet ved skolene.
10	U-skoler	Utvide og rehabilitere Børstad u- skole og bygge ny gymsal ved Ener ungdomsskole	Rehabiliter på Børstad, kun ungdomsskole - øke dagens kapasitet med 50 plasser.	Alternativet får samlet en lys gul farge. Børstad har score «mindre godt egnet» med stort behov for bygningsmessige vedlikehold, med et lite

				<p>fleksibelt læringsmiljø og behov for vedlikehold av uteområder. Ener er i behov av oppgradering av utearealer/ gymsal. Ajer og Ener er innenfor «grønt score» som svært godt- og meget godt egnet.</p> <p>Det «lyse gule scoret» er under forutsetning av at læringsmiljøet ved Børstad kan komme opp på nivå C etter renovering, dvs «et fleksibelt, smidig og tilpassningsdyktig læringsmiljø» Om det ikke kan la seg gjøre vil alternativet bli lyse rødt.</p>
11	U-skoler	Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt bygg, samt ny gymsal ved Ener ungdomsskole	Bygge nytt på Børstad, kun ungdomsskole - øke dagens kapasitet med 50 plasser.	<p>Alternativet får en samlet «mørke grønn» vurdering da Børstad har score «mindre godt egnet» med stort behov for bygningsmessige vedlikehold og med et lite fleksibelt læringsmiljø. Skolen har behov for vedlikehold av uteområder. Et nybygg vil gi et fleksibelt læringsmiljø og muligheter for utvidelse av kapasiteten. Ener har behov for ny gymsal. Ajer og Ener er innenfor «grønt score» som svært godt- og meget godt egnet.</p>
12	U-skoler	Beholde dagens ungdomsskoler	Beholde dagens ungdomsskoler og rehabiliterer skolebygg med dårlig bygningsmessig standard	<p>Alternativet får samlet en «lys rød score». Alternativet vil ikke bedre det fysiske læringsmiljøet ved skolene. Børstad har en score «mindre godt egnet», med et lite fleksibelt læringsmiljø. Alternativet inneholder ikke utvidelse av Børstads kapasitet. Ener har behov for ny gymsal, noe som ikke er hensyntatt i alternativet. Ajer og Ener er innenfor «grønt score» som svært godt- og meget godt egnet. Alternativet får dermed samlet sett ikke en «dyp rød» vurdering.</p>